

Vyučující

Mgr. Kateřina Trnková, Ph.D. (garant studia, semináře), Mgr. Roman Švaříček, Ph.D. (semináře, přednáška), Mgr. Kateřina Korcová, Ph.D. (semináře).

Výuka: přednášky a semináře

Výuka se dělí na přednášky (celkem sedm přednášek) a semináře (pět seminárních skupin). Účast na přednáškách je doporučena, na seminářích je účast povinná.

Témata přednášek (7)

Přednášky se konají v úterý od 9:10-10:40 v učebně D21.

- 19. 2. Základní informace o předmětu
- 26. 2. Didaktika: její předmět, základní pojmy, výběr školy, začínající učitel, mentor
- 5. 3. Učení a učivo: cíle výuky, klasifikace cílů, způsoby a zásady formulace cílů, klíčové kompetence, vzdělávací oblasti
- 12. 3. Vyučovací metody a formy: charakteristika, ne/vhodnost použití
- 19. 3. Řízení výuky: pozitivní motivace, stanovení pravidel, vedení, dramaturgie vyučovacích hodin, komunikace ve výuce, plánování výuky, vztah učitele a žáka
- 26. 3. Hodnocení a diagnostika žáka
- 2. 4. Sebereflexe učitele, další vzdělávání učitele, kritéria ČŠI

Seminární skupiny

Účast v seminářích je povinná, každý student musí být zapsán v jedné seminární skupině.

Rozvrh seminárních skupin:

- 1. Pondělí 14:10-15:40 v učebně C33 (seminář vede Roman Švaříček)
- 2. Pondělí 15:50-17:20 v učebně C33 (seminář vede Roman Švaříček)

3. Úterý od 17,30 hod. C31 (seminář vede Kateřina Korcová)
4. Středa od 14,10 hod. C21 (seminář vede Kateřina Trnková)
5. Čtvrtek od 15,50 hod. C 21 (seminář vede Kateřina Trnková)

Podmínky pro ukončení kurzu

Podmínkou je splnění tří bodů:

1. Prezentace cvičného výstupu a odevzdání písemné přípravy (celkem je možné získat 50 bodů)
2. Písemný test na konci semestru (celkem je možné získat 50 bodů)
3. Docházka v semináři (minimální účast je 80 %)

Pro úspěšné absolvování kurzu je nutné účastnit se seminářů, získat nejméně 33 bodů z testu a 33 bodů z cvičného výstupu. Písemný test s pěti otevřenými otázkami bude vycházet z přednášek a povinné literatury. V posledním (zápočtovém) týdnu bude první možnost psát test, další termíny ve zkuškovém období.

Příklady testových otázek z minulých let:

1. Co to je výkonový cíl? Uvedte jeho definici a na příkladu ukažte, jak byste jej utvářeli.
2. Vyjmenujte a zdůvodněte 5 argumentů pro a 5 proti použití skupinové výuky. Nestáčí napsat, že např. vyžaduje náročnou přípravu.
3. Jaké existují metody výuky a jak se člení?
4. Co to je reflexivní cyklus? Jaký má význam? Popište a vysvětlete jednotlivé kroky.
5. Uvedte a vysvětlete 8 principů hodnocení ve škole.

Hodnocení: A (100-94 bodů), B (93-87 bodů), C (86-80 bodů), D (79-73 bodů), E (72-66 bodů), F (méně než 66 bodů celkem; méně než 33 bodů z cvičného výstupu nebo testu).

Povinná literatura

Kalhous, Zdeněk, Obst, Otto a kol. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002.

Povinné kapitoly z knihy (13):

1. Didaktika jako věda a jako nástroj učitele

- 7. Pedagogickopsychologická diagnostika a evaluace
 - 9. Didaktické zásady
 - 10. Výukové cíle a jejich taxonomie
 - 11. Organizační formy výuky
 - 12. Výukové metody
 - 13. Učební úlohy ve výuce
 - 14. Materiální didaktické prostředky
 - 15. Význam jednotlivých faktorů ve výuce
 - 16. Projektování výuky
 - 17. Realizace výuky
 - 18. Kázeň ve výuce
 - 19. Hodnocení výsledků výuky
- (čísla označují čísla kapitol v knize)

Cvičný výstup

Skupina dvou studentů si připraví jednu hodinu výuky (45 minut) na libovolně vybrané téma ze svého oboru. Plán hodiny vypracuje písemně a odevzdá jej 3 dny před dnem prezentace cvičného výstupu do patřičné úschovny dané seminární skupiny v IS. Z celé připravené hodiny si prezentující vyberou pouze 15-18 minut a tuto část předvedou v podobě cvičného výstupu (mikro-výstupu). Výstup sledují ostatní studenti, kteří zaujmají a simulují roli žáků (např. mohou být dotazováni, odpovídají,...).

Po skončení výstupu je cvičný výstup ostatními studenty hodnocen. Podobně jako učitel se dává všanc kritice celé třídy, popřípadě hospitaci, přednášející student bude stejně tak podroben kritice ostatních. Posouzení hodiny proběhne podle předem stanoveného plánu hodnocení kvalitní hodiny.

Výstup musí obsahovat:

- 1) téma z oboru, který student studuje
- 2) jasné zaměření se na: cíl hodiny, použité metody, motivaci studentů
- 3) inovaci z RVP portálu nebo vlastní inovaci
- 4) nejméně jednu klíčovou kompetenci, na kterou se student zaměří

Cvičný výstup nesmí mít formu frontální výuky, kdy posluchač pouze odpřednáší látku daného oboru.

Délka prezentace: 15-18 minut

Komentář ostatních: 10 minut

Doplňující literatura

Cangelosi, James S. *Strategie řízení třídy: jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce*. Praha: Portál, 1994.

Cohen, Louis, Manion, Lawrence, Morrison, Keith. *A Guide to Teaching Practice*. 5th ed. Oxon: RoutledgeFalmer, 2006.

Fisher, Robert. *Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování*. Praha: Portál, 1997.

Kyriacou, Chris. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování*. Praha: Portál, 2004.

Pasch, Marvin a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 2005.

Petty, Geoffrey. *Moderní vyučování*. Praha: Portál, 1996.

Mezinárodní akademie vzdělávání. UNESCO. *Efektivní učení ve škole*. Praha: Portál, 2005.

Šedřová, Klára, Roman Švaříček a Zuzana Šalamounová. *Komunikace ve školní třídě*. Praha: Portál, 2012.

Další literatura na jednotlivých přednáškách a v seminářích.